

Citation: Özdemir A. & Temizel F. (2018), Üniversite Öğrencilerinin İleri Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi, Anadolu Üniversitesi Örneği, BMIJ, (2018), 6(2): 430-448 doi: <http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v6i2.256>

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İLERİ FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ, ANADOLU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ^{1,2}

Ali ÖZDEMİR³

Fatih TEMİZEL⁴

Received Date (Başvuru Tarihi): 06/06/2018

Accepted Date (Kabul Tarihi): 10/07/2018

Published Date (Yayın Tarihi): 02/09/2018

ÖZ

2008 Küresel Finans Krizi bireyin finansal sorumluluklarını artırmıştır. Sorumlulukları yerine getirebilmenin temel koşulu finansal okuryazar olmaktadır. Bu çalışmada ise üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlıkta ileri düzey becerileri sorgulanmaktadır. İleri finansal okuryazarlığın, temel finansal okuryazarlık ve çeşitli demografik değişkenler arasındaki ilişki de eş anlolu olarak araştırılmıştır. Bu amaçla Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde kayıtlı farklı bölüm ve sınıflardan 335 öğrencinin görüşleri değerlendirilmiştir. Çalışmaya katılanların %35,7'si ileri düzeyde finansal okuryazar bulunmuştur. Öğrencilerin ileri finansal okuryazarlık sınıf üyeliğinin belirlenmesinde en etkili değişkenin temel finansal okuryazarlık skoru olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, İleri Finansal Okuryazarlık, İkili Lojistik Regresyon

JEL Kodları: G10, C10, C44

INVESTIGATION OF ADVANCED FINANCIAL LITERACY LEVELS OF UNIVERSITY STUDENTS, ANADOLU UNIVERSITY EXAMPLE

ABSTRACT

The 2008 Global Financial Crisis increased the financial responsibilities of the individual. The basic condition for fulfilling the responsibilities is to be a financial literate. In this study, the advanced skills of university students in financial literacy are questioned. The relationship between advanced financial literacy, basic financial literacy and various demographic variables has also been investigated simultaneously. For this purpose, the opinions of 335 students from different departments and classes were evaluated at Anadolu University Faculty of Economics and Administrative Sciences. 35,7% of those who participated in the study have advanced financial literacy. It has been determined that the most influential variable in determining students' advanced financial literacy class membership is the basic financial literacy score.

Keywords: Basic Financial Literacy, Advanced Financial Literacy, Binomial Logistic Regression

JEL Codes: G10, C10, C44

¹ Bu çalışmanın ilk ve özet versiyonu Zonguldak, Türkiye, 7-9 Eylül 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Kongresinde sunulmuştur.

² Bu çalışmada "İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin İleri Düzey Finansal Okuryazarlık Becerilerinin Test Edilmesi" başlıklı, Anadolu Üniversitesi tarafından desteklenen 1605E210' nolu yayın ve araştırma teşvik projesinin verilerinden yararlanılmıştır.

³ Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi, alozdemir@anadolu.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-7780-4977>

⁴ Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi, ftemizel@anadolu.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-7208-3293>

1. GİRİŞ

Bireyler günümüzde çok geniş bir yelpazede finansal araç ve hizmetlerle karşılaşmaktadır. Bu çevre bireylerin finansal işlemlerde daha fazla seçenek ve kolaylığa sahip oldukları anlamına gelmektedir. Bireylerin bu kadar çok seçenekten ve yeni teknolojiden bilinçli bir yolla fayda sağlayabilmeleri için bilgi akışına ihtiyaçları vardır. Vieira çalışmasında, finansal okuryazarlığın gelişmiş finansal piyasalara sahip Almanya, Hollanda, İsveç, İtalya, Japonya ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde finansal okuryazar olmama durumunun yaygın olduğunu göstermiştir(Vieira, 2012:33). Amerika Birleşik Devletleri ve diğer ülkelerdeki çoğu birey basit hesaplamaları yapamamakta ve bileşik faiz, gerçek ve nominal değer arasındaki fark veya risk dağılımı için portföy çeşitlendirmesi gibi temel finansal kavramları yeterince bilmemektedir(Lusardi, 2015: 23061). Bireylerin finansal okuryazar olup olmadıkları, bireylerin olumsuz sonuçlanan yetersiz bütçe planlamaları ve sonrasında karşılaşılan olumsuz sosyal olaylar nedeniyle önemlidir.

Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin ileri finansal okuryazarlık düzeyleri incelenmiştir. Çalışmanın üç amacı vardır. Bu amaçlardan ilki; Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin ileri finansal okuryazarlık düzeyinin ve bu düzeyin çeşitli demografik değişkenler ile ilişkisinin incelenmesidir. İkincisi; araştırma sonucunda öğrencilere ilişkin finansal okuryazarlık sonuçlarının OECD ülkeleri ile kullanılan ortak değişkenler açısından karşılaştırılmasıdır. Üçüncüsü ise; öğrencilerin ileri finansal okuryazarlık düzeylerine göre sınıflandırılmasında kullanılacak bir modelin geliştirilmesidir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

2008 Küresel Finans Krizi bireyin finansal sorumluluklarını artırmıştır. Sözü edilen sorumlulukları yerine getirebilmenin temel koşulu finansal okuryazar olmaktır. Bireyin ekonomik refahının belirleyicilerinden finansal okuryazar olmak önem kazanmıştır. Finansal okuryazarlığa yönelik çalışmalar incelendiğinde finansal okuryazarlığın doğasında aynı anlamı taşımakla birlikte farklı tanımlandığı ve yorumlandığı görülür. Lusardi (2015: 260) finansal planlama, varlık birikimi, borç, emeklilik gibi konulara ilişkin bilgiye dayalı karar verebilme ve ekonomik bilgiyi işleme yeteneğini finansal okuryazarlık olarak ifade etmiştir. Huston (2010: 306) finansal okuryazarlığı bireyin kişisel finansal bilgiyi anlama ve kullanma ölçüsü olarak ifade etmiştir. Bir başka bakış açısı ise finansal okuryazarlığı geniş ve dar olmak üzere iki farklı şekilde tanımlamıştır. Geniş tanıma göre finansal okuryazarlık; ekonomi ile ilgili konuların bilinmesini ve ekonomik koşulların bireylerin kararları üzerindeki etkilerini

çermektedir. Dar anlamda ise bütçeleme, tasarruf, yatırım ve sigorta gibi temel para yönetimi konularını içerir Worthington (2006: 59).

Luksander vd. (2014:222) genel olarak finansal okuryazarlığın finansal konulara ilişkin bilgi sahibi olma, finansal bilgiyi işleyebilme yeteneği ve iyi finansal kararlar verme olarak ifade etmişlerdir. Bu tanım; bireylerin finans bilgisine sahip olma, genel ekonomideki gelişmeleri anlama, finansal karar verme sürecinde finansal seçenekleri belirleme, finansal açıdan geleceği planlama ve iyi finansal kararlar alabilmeyi içermektedir. Finansal okuryazarlık Hastings vd. (2013) tarafından; bireylerin yaşam boyu finansal güvenliklerini sağlamaları doğrultusunda finansal kaynaklarını doğru ve etkin bir biçimde yönetebilme bilgi ve becerileri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü/Finansal Eğitim Uluslararası Ağı (OECD/INFE/A, 2016: 47) tarafından hazırlanan raporda finansal okuryazarlık; doğru finansal kararlar ve sonuç olarak bireysel finansal refahı elde etmek için gerekli olan farkındalık, bilgi, beceri, tutum ve davranışların bir birleşimi olarak ifade edilmiştir. Finansal okuryazarlık bu ifadeye göre yalnız bilgi değil aynı zamanda becerileri, tutumları ve davranışları da yansıtan çok boyutlu bir kavramdır.

Bu tanımlar çerçevesinde finansal okuryazar bireyler; para ve varlık yönetimi, bankacılık uygulamaları, yatırım, kredi, sigorta ve vergi konularında bilgili, para ve varlık yönetimi ile ilgili temel kavramları anlayabilen ve bu özelliklerini finansal işlemlerde kullanma yeteneğine sahip bireyler olarak tanımlanır (Hogarth, 2002: 15). Finansal konularda bilgi ve beceri sahibi olan bireyler kısa ve uzun dönem parasal ihtiyaçları ile ilgili daha doğru kararlara ulaşabilmektedir (EC, 2007). Finansal konularda atılan yanlış adımlar ise yalnız bireylerin refahını değil aynı zamanda tüm ekonomiyi etkileyen dışsallıklara neden olabilmektedir (Huston,2010: 310).

Finansal okuryazarlık tüm ekonomik aktörler açısından önemlidir. Finansal deneyimler yaşayan hane halkları finansal ürünlere ilişkin daha fazla talep yaratır, piyasa şeffaflığı, verimliliği ve rekabet için baskı kurar (OECD/INFE/B,13). Araştırma konusunu oluşturan üniversite öğrencileri de fatura ödeme, kredi kartı kullanma, seyahat ve sağlık sigortası, eğitim kredisi kullanmak gibi pek çok finansal işlemi farklı araçlar üzerinden gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda çoğunluğu iş hayatına henüz dahil olmamış olan bu bireyler açısından da finansal okuryazar olmak önemlidir.

Finansal okuryazarlık düzeyinin ve yaygınlığının belirlenmesine yönelik pek çok araştırma yapılmıştır. Araştırmaların çoğu finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi,

finansal okuryazarlığın finansal davranış ve tutumlar üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi, finansal okuryazarlık düzeyini geniş ölçüde etkileyen özelliklerin incelenmesi ve eğitim program veya okul müfredatlarının etkinliğinin belirlenmesi, olmak üzere dört ana alan üzerinde yoğunlaşmıştır (Altıntaş, 2011: 10484).

ANZ Bankası tarafından 2015'te yayınlanan raporuna göre; Avustralya'da 2014 yılında 3400 yetişkin üzerinde yapılan araştırmada 18-24 yaş grubunda, resmi ortaokul eğitimi olmayan ve nispeten düşük gelir ve varlık sahibi bireylerin finansal okuryazarlık düzeyleri düşüktür. Atkinson ve Messy (OECD/INFE/C, 2012) OECD Pilot Çalışması kapsamında 4 kıta 14 ülkede finansal okuryazarlığın ölçümüne yönelik araştırma gerçekleştirmişlerdir. Çalışmada finansal bilgi düzeyinin ortaya çıkarılmasında OECD Finansal Okuryazarlık çekirdek anketinden yararlanılmıştır. Çalışmaya dahil edilen tüm ülkelerde ülke nüfusunun %70 inden fazlasının ileri düzeyde finansal bilgiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynı çalışmada düşük gelir ve düşük eğitim seviyesinin düşük finansal okuryazarlık ile doğrudan ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2005 yılında İngiltere'de 5328 birey üzerinde yapılan araştırmada düşük gelirli katılımcıların finansal okuryazarlıklarının düşük olduğu belirlenmiştir (Atkinson vd., 2006: 6). Lusardi, Mitchell ve Curto (2009) 7138 genç yetişkin üzerinde yaptıkları araştırmada genç yetişkinlerin çoğunun finansal kararlar almak için iyi bir donanıma sahip olmadıklarını belirlemişlerdir. Örneklemi oluşturanların yalnız %27'si enflasyon risk çeşitliliği gibi finansal kavramları bilmekte ve basit faiz oranı hesaplayabilmektedir. Örneklemenin finansal okuryazarlık düzeyi genel olarak düşük bulunmakla birlikte özellikle kadınlar ve düşük eğitime sahip olan gruplarda durumun daha kötü olduğu gözlemlenmiştir.

Robb ve Woodyard (2011), bireylerin finansal bilgi düzeyi ile finansal durum ve demografik özellikleri arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırma sonucunda finansal bilginin davranışlar üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Garcia vd. (2011) Portekiz'de gerçekleştirdikleri çalışmada bireylerin tasarruf davranışlarını etkileyen ana faktörlerin bu konudaki tutumları ve gelir seviyeleri olduğunu belirlemiştir. Hilgerth vd. (2003) finansal okuryazarlık ile günlük finansal yönetim arasında güçlü bir ilişki bulunduğunu ortaya koymuşlardır. Coleman (2003) ise bireylerin finansal risk tutumlarını cinsiyet bağlamında incelemiştir. Çalışmada kadınların riskten kaçınma eğilimlerinin daha yüksek olduğunu, kadın katılımcıların neredeyse yarısının finansal risk almaktan kaçındıklarını ortaya koymuştur. Van Rooij vd. (2011a) Hollanda'da yaklaşık 2000 hane halkı üzerindeki çalışmalarının sonucunda finansal okuryazarlığın finansal karar alma üzerinde etkili olduğunu, düşük finansal okuryazar olanların borsada yatırım yapma olasılığının da düşük olduğunu belirlemişlerdir. Sevim vd.

(2012) bireylerin finansal okuryazarlık düzeyleri ile borçlanma davranışları arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmanın sonuçları borçlanma davranışlarının finansal okuryazarlık düzeylerine göre farklılaştığını ortaya koymaktadır. Aren ve Aydemir (2015) 112 birey üzerinde finansal okuryazarlığın risk alma çekincesi, kontrol odağı ve riskli yatırım niyeti arasındaki ilişkiler üzerindeki etkisini hiyerarşik regresyon analizi ile araştırmışlardır. Finansal okuryazarlığın risk alma çekincesi, kontrol odağı ve riskli yatırım niyeti arasındaki ilişki üzerinde etkili olduğu bulunmuştur.

Lusardi ve Mitchell (2011) Amerika ve Van Rooij vd. (2011b) Hollanda' da gerçekleştirdikleri araştırmalarda finansal açıdan bilgili olan hane halklarının emeklilik planlamasına daha yatkın olduklarını ortaya koymuşlardır. Klapper ve Panos (2011) Rusya da finansal okuryazarlık ile emeklilik planlaması arasındaki ilişkiyi incelemiş ve bireysel emeklilik fonlarını içeren emeklilik planları ile finansal okuryazarlık arasında pozitif ilişki bulmuşlardır.

Jorgensen ve Savla (2010) üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada finansal bilginin birinci sınıftan son yıla aşamalı olarak arttığını ve üniversitedeki sınıf sıralamasının finansal bilgi üzerinde doğrudan güçlü bir etkiye, finansal tutum ve davranışlara ise dolaylı bir etkiye sahip olduğunu belirlemişlerdir. Er vd. (2014) üniversite öğrencilerinin lisans eğitim program içeriklerinin finansal okuryazarlığa etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda mühendislik fakültesi ile iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Borden vd. (2008) üniversite öğrencilerinin krediler dersini almadan önceki ve sonrasındaki bilgi seviyeleri ile bu konudaki davranışlarını sosyodemografik özelliklerini de dikkate alarak analiz etmişlerdir. Çalışmada bilgi seviyesindeki artışa bağlı olarak kredi kartı kullanımı ve finansal risk ile ilgili davranışlarda olumlu değişikliklerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Robb ve Sharpe (2009) çalışmalarında öğrenciler üzerinde kredi kartı borçlanma davranışları ile finansal bilgi düzeyi arasındaki ilişkiyi araştırmış ve yüksek finansal okuryazarlık düzeyindeki öğrencilerin kredi kartı borçlanma davranışlarının daha dengeli olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kara ve Kuğu (2016) 1119 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları araştırmada öğrencilerin ileri finansal okuryazarlığı ile temel finansal okuryazarlığının ilişkili olduğu ve ileri finansal okuryazarlığın bir kısmının temel finansal okuryazarlık ile açıklanabileceği sonucuna ulaşmışlardır. Sabri vd. (2010) Malezya'daki üniversite öğrencilerine yönelik yaptıkları araştırmada finansal okuryazarlık düzeyi yüksek öğrencilerin daha az finansal sorun yaşadıklarını ve tasarruf konusunda olumlu davranışlar gösterdiklerini belirlemişlerdir. Jorgensen ve Savla (2010) genç

yetişkinlerin finansal okuryazarlık düzeyleri üzerinde algılanan ebeveyn etkisini 420 üniversite öğrencisinden oluşan bir örnek üzerinde incelemiştir. Araştırmada algılanan ebeveyn etkisinin finansal tutum üzerinde doğrudan ve orta derecede etkili olduğu, finansal bilgi üzerinde etkisinin bulunmadığı, finansal davranış üzerinde ise dolaylı ve orta derecede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3. YÖNTEM

Veriler anket yöntemi ile toplanmıştır. Anket formunda yer alan sorular, temel finansal okuryazarlık, ileri finansal okuryazarlık ve demografik özelliklere ilişkin olmak üzere üç grupta toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans dağılımları, Ki-kare testi ve lojistik regresyon kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 24.0 programı ile gerçekleştirilmiştir. İstatistiksel testlerde $p < 0,05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

3.1 Veri Toplama Aracı

Öğrencilerin temel ve ileri düzeyde finansal okuryazarlık düzeyini ortaya çıkarmak amacıyla Rooij ve diğerlerinin (2011a) geliştirdiği anket formundan yararlanılmıştır. Bu form; temel finansal okuryazarlık düzeyini ölçmek için 5, ileri finansal okuryazarlık düzeyini ölçmek için 11 olmak üzere toplam 16 sorudan oluşmaktadır. Anket formunda kullanılan sorular bilgi soruları olup, çoktan seçmeli olarak hazırlanmıştır. Temel finansal okuryazarlık soruları temel matematiksel hesaplama, bileşik faiz, enflasyon, paranın zaman değeri ve para yanılığası ile ilgilidir. İleri finansal okuryazarlığa ilişkin diğer 11 soru ise yatırım ve portföy seçimiyle ilgili daha ileri düzeyde finansal bilgileri ölçmeye yöneliktir. Anket formu oluşturulurken Rooij ve diğerlerinin (2011a) finansal okuryazarlığa yönelik sorularının çeviri ters çevirisi gerçekleştirilmiş, sonrasında 40 öğrencilik bir grup üzerinde pilot çalışma ile soruların anlaşılabilirliğinin kontrolü sağlanmıştır.

3.2 Örneklem

Çalışmanın konusunu Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Bu evrenden basit rassal örnekleme yöntemiyle 335 öğrenciden oluşan bir örneklem seçilmiştir. Öğrencilerden anket uygulaması ile veriler elde edilmiştir. Anket uygulaması gönüllülük esasına dayalı gerçekleştirilmiştir. Çalışmada 335 anketten 35'i eksik veri problemi nedeniyle analizden çıkarılmış, 300 anket analiz edilmiştir.

4. BULGULAR

Çalışmaya katılanların yaşları 18-28 arasında değişim göstermekte ve ortalaması 22'dir. %48'i kız %52'si ise erkek öğrencilerden oluşmuştur. Verilere ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1: Demografik Bulgular

Cinsiyet	N	%
Kız	145	48,3
Erkek	155	51,7
Çalışma Durumu		
Evet	42	14
Hayır	258	86
Gelir		
0-500 Lira	77	25,7
501-1300 Lira	179	59,7
1301- +Lira	44	14,7

Bu sonuçlar, örnekleme yer alan öğrencilerin %14'ünün çalıştığını, %25,7' sinin ayda 500 Lira ve altında, %59,7' sinin 501-1300 Lira aralığında ve %14,7' lik kısmının ise 1300 Liranın üzerinde aylık gelirinin olduğunu göstermiştir.

Öğrencilerin temel finansal okuryazarlık düzeylerine ilişkin sorulara verdikleri cevapların oransal dağılımı Tablo 2' de verilmiştir. Bu dağılım oluşturulurken soruların cevaplarına bilmiyorum cevabını verenler ve yanlış cevap verenler arasındaki farklılık dikkate alınmıştır.

Tablo 2: Temel Finansal Bilgi Sorularına Verilen Cevapların Oransal Dağılımı

	Doğru (%)	Yanlış (%)	Bilmiyorum (%)
Matematiksel Hesaplama	88,6	5,7	5,7
Bileşik Faiz	50,0	38,7	11,3
Enflasyon	67,3	14	18,7
Paranın Zaman Değeri	47,0	40	13
Para Yanılgısı	70,6	18,7	10,7

Elde edilen sonuçlara göre doğru cevaplama oranı en yüksek soru matematiksel hesaplama sorusu iken, paranın zaman değerine ilişkin soru en az doğru cevap oranına sahip sorudur. Bilmiyorum seçeneğinin en çok görüldüğü soru ise enflasyona ilişkin sorudur. Öğrencilerin %40' ının paranın zaman değerine ilişkin sahip oldukları bilginin yanlış olduğu belirlenmiştir. Tablo 3' te öğrencilerin temel finansal okuryazarlık sorularına verdikleri doğru-yanlış-bilmiyorum seçeneklerinin soru bazında dağılımı verilmiştir.

Tablo 3: Temel Finansal Bilgi Sorularına İlişkin Doğru Yanlış ve Bilmiyorum Cevaplarının Dağılımı

	Hiç(%)	1(%)	2(%)	3(%)	4(%)	5(%)	Ortalama
Doğru	4,7	4,7	14,7	31	28,3	16,7	3,24
Yanlış	29,3	36,3	23,7	9,3	1,3	0	1,17
Bilmiyorum	64,3	24,7	5	2	1,3	2,7	0,59

Tablo 3 incelendiğinde 5 sorunun tamamına doğru cevap veremeyenlerin oranının %4,7 olduğu görülür. Soruların tamamına doğru cevap verenlerin oranı ise %16,7' dir. Öğrencilerden 5 sorudan tamamını yanlış cevaplayan öğrenci çıkmamış, yanlış cevap ortalaması 1,17 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %64,3'ü ise 5 sorunun tamamını yanıtlamaya çalışmış, geriye kalan %35,7'lik kısım ise en az bir soruda bilmiyorum seçeneğine yönelmiştir. Temel finansal okuryazarlık sorularının doğru cevap ortalaması 3,24 olarak bulunmuştur. Bu sonuç öğrencilerin genel olarak soruların yarıdan fazlasını doğru cevapladığını göstermektedir.

Çalışmanın amaçlarını arasında öğrencilerin temel finansal okuryazarlık düzeylerinin diğer ülkelerdeki sonuçlarla karşılaştırması da yer almaktadır. Bu karşılaştırma çalışmada yer alan temel finansal bilgi soruları ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) çekirdek anketinde yer alan ortak sorular üzerinden gerçekleştirilmiştir. Tabloda kullanılan veriler Atkinson ve Messy (2012)'nin çalışmasından derlenmiştir.

Tablo 4: Temel Finansal Bilgi Sorularına Verilen Doğru Cevap Oranlarının Ülkelere ve Örneğe Göre Dağılımı

Ülkeler	Matematiksel Hesaplama(%)	Bileşik Faiz(%)	Enflasyon(%)	Paranın Zaman Değeri(%)
Macaristan	96	46	91	78
Estonya	93	31	85	86
Almanya	84	47	87	61
İrlanda	93	29	88	58
Çek Cumhuriyeti	93	32	70	80
İngiltere	76	37	94	61
Malezya	93	30	74	62
Polonya	91	27	80	77
İngiliz Virgin Adaları	84	20	87	74
Ermenistan	86	18	57	83
Türkiye	87	19	77	37
<i>AÜ İİBF Örneği</i>	<i>89</i>	<i>50</i>	<i>67</i>	<i>47</i>
Arnavutluk	89	10	81	61
Peru	90	14	86	63
Norveç	61	54	68	87
Güney Afrika	79	21	78	49

Tablodaki değerler sorulara doğru cevap verme oranı göstermektedir. Bu sonuçlar örnekleme dâhil olan öğrencilerin sonuçlarının enflasyona ilişkin soru dışındaki sorularda ülkemizdeki durumdan daha iyi bir düzeyde olduğunu göstermektedir. Paranın zaman değerine ilişkin bilgi düzeyinin ise diğer ülkelerden çok daha zayıf olduğunu işaret etmektedir. Bileşik faiz konusunda ise diğer ülke katılımcılarının durumundan farklı olarak daha başarılı olmuşlardır. Elde edilen sonuçlar, araştırmaya konu olan üniversite öğrencileri matematiksel hesaplamada genel olarak diğer ülkelerin katılımcılarının düzeyini yakaladığını, bileşik faiz hesaplama konusunda ise oldukça bilgili olduklarını göstermiştir.

Tablo 5: İleri Finansal Bilgi Sorularına Verilen Cevapların Oransal Dağılımı

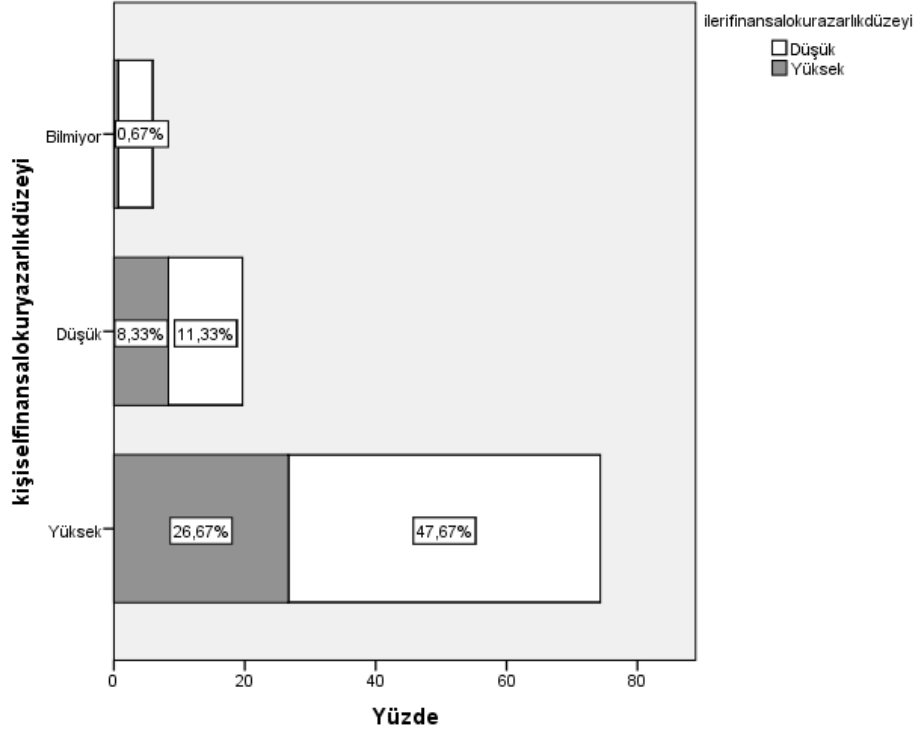
Sorular	Doğru (%)	Yanlış (%)	Bilmiyorum (%)
Borsa	49	26	25
Hisse Senedi	60,7	29,3	10
Yatırım Fonları	6	62,7	31,3
Tahvil	44,3	33,3	22,3
Varlık Getirisi	31	49,3	19,7
Dalgalanma	47,3	31	21,7
Para Kaybetme Riski	49,7	31	19,3
Tahvil Satımı	28,7	31	40,3
Hisse Senedi ve Tahvil	52	24,3	23,7
Hisse Senedi ve Yatırım Fonu	35,7	33,3	31
Faiz ve Tahvil Fiyatı	48,7	47	4,3

İleri finansal okuryazarlık sorularına verilen cevaplara ilişkin istatistikler Tablo 5’te verilmiştir. Tablodan görüleceği üzere öğrencilerin doğru cevaplama oranı en yüksek soru “Hisse senedi ve tahvil ”konusuna ilişkin sorudur. Yatırım fonlarına ilişkin soru ise öğrencilerin bilgi düzeyi olarak en zayıf oldukları konu olarak ortaya çıkmıştır. İleri finansal okuryazarlık sorularına verilen doğru cevapların ortalaması 4,53 olarak bulunmuştur. Bu sonuç öğrencilerin soruların yarısından fazlasına doğru cevap veremediklerini göstermektedir. İleri finansal okuryazarlık sorularına verilen doğru cevaplar için medyan değeri ise 5 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %64,4’ ünün 11 sorudan ancak medyan değer olan 5 ve daha azına doğru cevap verebildiği belirlenmiştir.

Huston (2010: 304) finansal okuryazarlığa ilişkin literatür incelemesinde ele aldığı çalışmaların %90’ında araştırmaya konu olan bireylerin finansal okuryazar olduklarına ilişkin bir gösterge sağlanmadığını, geri kalan çalışmaların ise finansal okuryazarlık için tanımlanmış bir eşik değeri ile sonuçların yorumlandığını belirtmiştir. Bu çalışmada öğrencilerin ileri finansal okuryazar olup olmalarına bir eşik değer yardımıyla karar verilmiştir. Medyan değer de eşik değer olarak kullanılması uygun görülmüştür. Öğrenciler böylelikle ileri finansal okuryazarlık düzeylerine göre iki grupta toplanmıştır. Medyan değerinden daha fazla sayıda doğru cevap veren öğrenciler ileri düzeyde finansal okuryazar, medyan değer ve altında kalan

öğrenciler ise ileri düzeyde finansal okuryazar olmadıkları kabul edilmiştir. Kullanılan gruplandırma düzeyinde öğrencilerin %35,7' si ileri düzeyde finansal okuryazar bulunmuştur.

Çalışmada öğrencilerden kendi finansal okuryazarlık derecelerini değerlendirmeleri istenmiş, %74,33' ü finansal okuryazarlık düzeyini yüksek, %19,67' si düşük olduğunu ve %6' sı ise bilmediğini ifade etmiştir. Bu sonuçlar ileri finansal okuryazarlık sonuçları ile birlikte Şekil 1' de gösterilmiştir.

Şekil 1: Kişisel Finansal Okuryazarlık Düzeyi ile İleri Finansal Okuryazarlık Durumunun Karşılaştırılması

Şekil 1 incelendiğinde öğrencilerin yaklaşık %74'ü kendi finansal okuryazarlık düzeyini yüksek olarak ifade etmesine karşın, bu grupta yer alanların içerisinde ileri finansal okuryazarlık düzeyi gerçekten yüksek olanların yüzdesi yaklaşık %27 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin kendi finansal okuryazarlık düzeyleri konusunda oldukça iyimser oldukları ortaya çıkmıştır.

Çalışmanın diğer bir amacını ise demografik değişkenler ile ileri finansal okuryazarlık ilişkisinin araştırılması oluşturmaktadır. Demografik değişkenlerle ileri finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki ilişkinin araştırıldığı ki-kare testi sonuçları Tablo 6' da verilmiştir.

Tablo 6: Demografik Değişkenler İle İleri Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ki-kare Sonuçları

	χ^2	sd	p
Ebeveyn FOY Düzeyi	15,915	7	0.014*
Gelir	2,155	2	0.340
Çalışma Durumu	2,422	1	0,120
Sınıf	10,186	3	0.017*
Ekonomiyi Anlama Düzeyi	5,493	2	0.064
Cinsiyet	3,927	1	0,048*
* $\alpha=0,05$ düzeyinde anlamlı			

Tablo 6' a yer alan sonuçlar, ileri finansal okuryazarlık ile ebeveyn finansal okuryazarlık ($p=0,014<0,05$), sınıf ($p=0,017<0,05$) ve cinsiyet ($p=0,048<0,05$) ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Gelir (Öğrencinin aylık geliri)($p=0,34$), çalışma durumu ($p=0,12$) ve ekonomiyi anlama düzeyi ($p=0,06$) değişkenleri ileri finansal okuryazarlık ile 0,05 anlam düzeyinde ilişkili bulunmamıştır.

Üniversite öğrencilerinin ileri finansal okuryazarlık durumlarını tahmini amacıyla lojistik regresyon modeli oluşturulmuştur. Lojistik regresyon analizi regresyon yaklaşımı ile kategorik verilerin analiz edilmesinde kullanılmaktadır. Bu anlamda değişkenler arasında ilişki araştırılan çoklu regresyon ve diskriminant analizi ile benzerlik göstermektedir. Ancak bu tekniklerden farklı olarak değişkenlerin dağılımına ilişkin varsayımların karşılanmasını gerektirmemektedir (Çokluk, 2010: 1361). Ayrıca bağımsız değişkenler kategorik olabilmekte ve kesikli değerler alabilmektedir (Girginer ve Cankuş, 2008: 303).

Bu çalışmada daha öne belirtildiği üzere ileri finansal okuryazar olma durumu medyan doğru cevap sayısı kullanılarak iki sınıflı bir değişkene dönüştürülmüştür. Bağımlı değişken olarak alınan ileri finansal okuryazarlık iki sınıflı olduğundan ikili lojistik regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. İkili lojistik regresyon analiziyle öğrencilerin ileri finansal okuryazar veya ileri finansal okuryazar değil olarak ifade edilen sınıflara üye olma durumlarını en iyi açıklayan bağımsız değişkenler belirlenmiş ve bu değişkenlerin etki düzeyleri incelenmiştir. Analizde bağımlı değişken (0=ileri finansal okuryazar değil, 1= ileri finansal okuryazar) olarak tanımlanmıştır. Bağımsız değişkenlerin seçiminde Tablo 6' da yer alan değişkenlerden yararlanılmıştır. Bu tabloda ileri finansal okuryazarlıkla aralarında anlamlı ilişki bulunan

değişkenler (ebeveyn finansal okuryazarlık düzeyi, sınıf, cinsiyet) ile öğrencilerin temel finansal okuryazarlık sorularına verdikleri doğru cevap skoru bağımsız değişkenler olarak belirlenmiştir. Seçilen bağımsız değişkenlerden cinsiyet sınıflayıcı, diğer değişkenler ise sıralayıcı ölçme düzeyindedir.

İkili lojistik regresyon analizinde aşamalı yöntemlerden geriye doğru aşamalı yöntem seçilmiş test istatistiği olarak da olabilirlik oran istatistiği kullanılmıştır. Bu yöntemde tüm bağımsız değişkenler modele dâhil edilerek analize başlanır. Modele katkı düzeyine göre bağımsız değişkenlerin modelden çıkarılıp çıkarılmaması kararı verilir. Modele katkı düzeyleri bağlamında en az katkı veren değişken modelden öncelikli olarak çıkarılır ve işleme devam edilir (Field, 2009: 279). Tablo 7’ de geriye doğru aşamalı ikili lojistik regresyon sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 7: Geriye Doğru Aşamalı İkili Lojistik Regresyon Analiz Sonuçları

		B	S.H.	Wald	Sd	p	Exp(B)
Adım1	Temel finansal skor	0,465	0,127	13,435	1	0,000	1,592
	Sınıf	0,384	0,155	6,145	1	0,013	1,469
	Cinsiyet(1)	-0,177	0,279	0,405	1	0,525	0,837
	Ebeveyn Finans Düzeyi	-0,276	0,082	11,260	1	0,001	0,758
	Sabit	-2,027	0,787	6,639	1	0,010	0,132
Adım2	Temel finansal skor	0,481	0,125	14,806	1	0,000	1,617
	Sınıf	0,385	0,155	6,163	1	0,013	1,469
	Ebeveyn Finans Düzeyi	-0,282	0,082	11,823	1	0,001	0,754
	Sabit	-2,144	0,767	7,804	1	0,005	0,117

Analiz sonuçlarına göre ikili lojistik regresyon modelinde bağımsız değişkenler olarak (Adım 2); temel finansal skor, sınıf, ebeveyn finans düzeyi yer almalı cinsiyet ise çıkarılmalıdır. Bu değişkenlerin katsayıları orijinal(B) ve üstel (ExpB) olarak tabloda verilmiştir. Orijinal değişkenlerin işaretleri veya üstel karşılıklarının 1’ den küçük (zıt) veya büyük (aynı) olması ilişkinin yönünü belirlemek için kullanılır. Katsayıların kendileri ise logit (Odds oranının doğal logaritması) değerindeki etkileri ortaya koyar. B sütununda yer alan bu katsayılardan ebeveyn finans düzeyi negatif, diğer bağımsız değişkenler ise pozitif işaret taşımaktadır. Bu sonuçlar

ebeveyn finansal okuryazarlık düzeyindeki artışın ileri finansal okuryazar olma olasılığını azalttığı, öğrencinin sınıfının yükselmesi ve temel finansal okuryazarlık skorunun artmasının ise ileri finansal okuryazar olma olasılığını arttırdığını gösterir. Tablo 7’deki Exp(B) değerleri odds oranlarını göstermektedir. Odds değeri başarı ya da görülme olasılığının, görülmemeye olasılığına oranı iken, odds oranı; iki odds değerinin birbirine oranıdır. Üstel katsayı değerleri olan odds oranı odds değerindeki değişimi ortaya koyar. Diğer bir ifade ile bu değer bağımlı değişkeninin bağımsız değişkenin etkisi ile kaç kat daha fazla gözlenme olasılığına sahip olduğunu gösteren, iki değişken arasındaki ilişkiyi özetleyen ölçüdür.

Tablo 7’deki Exp(B) sütununda yer alan üstel katsayılar karşılaştırıldığında ileri finansal okuryazar olma üzerindeki en etkili değişkenin temel finansal skor (1,617) olduğu görülür. Temel finansal skorlar açısından bu değer; bir öğrencinin finansal okuryazar olma olasılığının temel finansal skoru kendisinden bir birim daha düşük olan öğrenciye göre 1,617 kat fazla olduğunu gösterir. Diğer bir ifade ile bir öğrencinin temel finansal skorundaki 1 puanlık artış ileri finansal okuryazar olma olasılığını 1,617 kat arttırmaktadır. Sınıf değişkenine ait üstel katsayı değerlendirildiğinde akademik yıl itibariyle, seçilen bir öğrencinin bir alt sınıftaki öğrenciye göre ileri finansal okuryazar olma olasılığının 1,469 kat fazla olduğunu ifade eder. Ebeveyn finansal okuryazarlık düzeyinin üstel katsayısı 0,754’tür. 1’den küçük çıkması bağımlı değişken ile aralarında zıt yönlü bir ilişki bulunduğunu göstermektedir. Bu sonuç ebeveyn finansal okuryazarlık düzeyi bir birim daha yüksek olan bir öğrencinin kendisinden önceki düzeydeki öğrenciye göre ileri finansal okuryazar olmayanların grubunda gözlenme olasılığının 1,326 kat daha fazla olduğunu belirtir ($1/0,754=1,326$).

Modelin özetine Tablo 8’de yer verilmiştir. Tabloda yer alan Cox & Snell R^2 , Nagelkerke R^2 değerleri, modelde yer alan bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkende açıklanan varyansın büyüklüklerini ifade ederler.

Tablo 8: Model Özeti

Adım	-2 LL	Cox & Snell R^2	Nagelkerke R^2
1	314,200	0,129	0,176
2	314,604	0,128	0,174

Bu iki değerde model uyumu ile ilgili bilgi sağlar. Yorumlamada Nagelkerke R^2 değeri Cox & Snell R^2 değerine tercih edilmektedir. Modele ilişkin Nagelkerke R^2 değeri modelin bağımlı değişkendeki varyansın yaklaşık %17’ sini açıkladığını göstermektedir. Bu değer oldukça yüksek uyuma sahip bir modeli göstermektedir.

Tablo 9: Hosmer ve Lemeshow Testi

Adım	χ^2	Sd	p
1	11,187	8	0,191
2	4,999	8	0,758

Hosmer ve Lemeshow Ki-kare uyum iyiliği testi modelin bir bütün olarak uyumu ile ilgili bilgi sağlar. Testin sonucunun anlamlı olmaması ($p > 0,05$) model veri uyumunun yeterli olduğu anlamını taşır. Tablo 9 yer alan test sonuçları ($p = 0,758 > 0,05$) model veri uyumunun yeterli olduğunu göstermektedir. Tablo 10'da ikili lojistik regresyon analizi sonucunda ulaşılan sınıflandırmalar ve doğru sınıflandırma yüzdeleri verilmiştir.

Tablo 10: Sınıflandırma Sonuçları

Gözlenen		İleri finansal okuryazarlık düzeyi (Tahmin Edilen)		
		Düşük	Yüksek	
Adım 1 İleri finansal okuryazar	Hayır	149	20	88,2
	Evet	61	37	37,8
Toplam Doğru Sınıflandırma Yüzdesi				69,7
Adım 2 İleri finansal okuryazar	Hayır	149	20	88,2
	Evet	59	39	39,8
Toplam Doğru Sınıflandırma Yüzdesi				70,4

Modelde tüm değişkenlerin kullanılması (Adım 1) ile yapılan sınıflandırmanın toplam doğru sınıflandırma yüzdesi %69,7 iken cinsiyet değişkeni modelden çıkarıldığında amaçlanan modele (Adım 2) ulaşılmış ve bu modelin toplam doğru sınıflandırma yüzdesi %70,4 olarak bulunmuştur. Amaçlanan modelin ileri finansal okuryazar olarak değerlendirilen yüksek düzeyde ileri finansal okuryazarları sınıflandırma başarısı daha yüksek bulunmuştur.

5. SONUÇ

Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin ileri finansal okuryazarlık düzeyinin ve bu düzeyin çeşitli demografik değişkenler ile ilişkisinin incelenmesi gerçekleştirilmiştir. Çalışmada öğrencilerin temel finansal okuryazarlık düzeyleri de ortaya konmuş ve temel finansal okuryazarlık sorularının doğru cevap ortalaması 3,24 olarak bulunmuştur. Bu sonuç öğrencilerin temel finansal okuryazarlık düzeylerinin iyi olduğunu göstermiştir. Bu sonuç işletme ve iktisat eğitimi alan öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek bulunduğu benzer çalışmalarla (Chen ve Volpe, 1998; Mandel, 2008; Er vd., 2015) benzerlik göstermiştir.

Çalışmada öğrencilerin %35,7' si ileri düzeyde finansal okuryazar bulunmuştur. Öğrenciler kendi finansal okuryazarlık derecelerini değerlendirdiklerinde, %74,33' ü finansal okuryazarlık düzeyini yüksek, ifade etmiştir. Kendi finansal okuryazarlık düzeyini yüksek olarak ifade etmesine karşın bu grupta yer alanların içerisinde ileri finansal okuryazarlık düzeyi gerçekten yüksek olanların yüzdesi yaklaşık %27 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin kendi finansal okuryazarlık düzeyleri konusunda oldukça iyimser oldukları sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin temel finansal okuryazarlık düzeyleri diğer ülkelerdeki sonuçlarla karşılaştırıldığında, paranın zaman değerine ilişkin bilgi düzeyinin diğer ülkelerin katılımcılarına göre çok daha zayıf bulunmuştur. Buna karşılık bileşik faiz konusunda ise diğer ülke katılımcılarından daha başarılı olmuşlardır. Bu sonuçlar öğrencilerin matematiksel hesaplamada genel olarak diğer ülkelerin katılımcılarının düzeyini yakaladığını bileşik faiz hesaplama konusunda diğer ülke katılımcılarına göre bilgili olduklarını göstermiştir.

Çalışmada öğrencilerin ileri finansal okuryazarlık düzeylerine göre sınıflandırılmasında kullanılacak bir modelin geliştirilmesine de çaba gösterilmiştir. Bu amaçla ikili lojistik regresyon analizinden öğrencilerin ileri finansal okuryazarlık grup üyelik durumlarını ortaya çıkarmak amacıyla yararlanılmıştır. Analiz sonucuna göre öğrencilerin ileri finansal okuryazar olma üzerindeki en etkili değişkenin temel finansal skor olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sınıf düzeyindeki artışın ileri finansal olma olasılığını olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Bu sonuç ileri finansal okuryazarlıkla sınıf düzeyi ve temel okuryazarlık arasında güçlü ilişki bulan Kara ve Kuğu'nun (2016) çalışması ile benzerlik göstermektedir. Cinsiyet pek çok çalışmada finansal okuryazarlık düzeyi için fark yaratan bir değişken olarak bulunmuştur. Kız öğrencilerin erkek öğrencilerden finansal okuryazarlık konusunda daha az bilgili olduğu sonucuna ulaşılan pek çok araştırma vardır (Chen & Volpe, 1998; Mandell, 2008; Lusardi, Mitchell ve Curto, 2009). Bu çalışmada cinsiyetin ileri finansal okuryazar olma

olasılığı üzerinde etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada elde edilen modelin doğru sınıflandırma yüzdesi %70,4 olarak bulunmuştur.

Çalışmanın hedef evreninin genişletilerek ve farklılaştırılarak, bireylerin ileri finansal okuryazar olma durumlarını ortaya çıkaracak model geliştirilmesi ile ileri finansal okuryazarlık üzerinde önemli ölçüde etkiye sahip değişkenlerin keşfedilmesinin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aren, S. ve Aydemir, S. D. (2015), "The Moderation of Financial Literacy on the Relationship Between Individual Factors and Risky Investment Intention," *International Business Research*, Vol. 8, No. 6, 17-28
- Agarwal, S.; Driscoll, J. C.; Gabaix, X. and David L. (2009), "The Age of Reason: Financial Decisions over the Life-Cycle with Implications for Regulation", *Brookings Papers on Economic Activity*, 40(2), 51-117.
- Altıntaş, K. M. (2011), "The Dynamics of Financial Literacy Within The Framework Of Personal Finance: An Analysis Among Turkish University Students", *African Journal Of Business Management*, 5(26), 10483-10491
- ANZ Bank. (2015), Anz Survey Of Adult Financial Literacy In Australia. <https://www.anz.com/resources/3/1/31cbc1fd-9491-4a22-91dc-4c803e4c34ab/adult-financial-literacy-survey-full-results.pdf>
- Atkinson, A. and F. Messy (2012), "Measuring Financial Literacy: Results of the OECD / International Network on Financial Education (INFE) Pilot Study", *OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions*, No. 15, OECD Publishing, Paris.
- Atkinson, A., McKay S., Kempson E. and Collard S. (2006), "Levels of Financial Capability in the UK: Results of a baseline survey", *Financial Services Authority*, London.
- BERNHEIM, D. B. (1995), "Do Households Appreciate Their Financial Vulnerabilities? An analysis of Actions, Perceptions, and Public Policy", *Tax Policy and Economic Growth, American Council for Capital Formation*, Washington, DC, 1-30.
- Bernheim, D. B. (1998), "Financial Illiteracy, Education and Retirement Saving", *Living with Defined Contribution Pensions*, 38-68.
- Borden, L. M.; Lee, Sun-A; Serido, Joyce and Dawn C. (2008), "Changing College Students' Financial Knowledge, Attitudes, and Behavior through Seminar Participation", *Journal of Family and Economic Issues*, 29(1), 23-40.
- Chen, H., Volpe, R. P. (1998), An Analysis of Personal Financial Literacy Among College Students. *Financial Services Review*, 7(2), 107-128.
- Coleman, S. (2003), "Women and Risk: An Analysis of Attitudes and Investment Behavior", *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 7(2), 98-114.
- Çokluk, Ö. (2010). Lojistik regresyon analizi: Kavram ve uygulama. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3), 1397-1407.
- Er, F., Temizel F., Özdemir, A., Sönmez H. (2015), "Lisans Eğitim Programlarının Finansal Okuryazarlık Düzeyine Etkisinin Araştırılması: Türkiye Örneği", *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14,(4), 113-125.
- EUROPEAN COMMISSION (2007), "Survey of Financial Literacy Schemes in the EU", http://ec.europa.eu/internal_market/finservices-retail/capability/index_en.htm#maincontentSec2,1.09.2015.
- Field, A. (2009). *Discovering Statistics Using SPSS*, Third Edition, London, SAGE.
- Garcia, Maria T.M.; Barros, Carlos And Silvestre, Antonio; (2011), "Saving Behaviour: Evidence from Portugal", *International Review of Applied Economics*, 25(2), 225-238.
- Hastings, J. S.; Madrian, B. C. and William L. S. (2013), "Financial Literacy, Financial Education and Economic Outcomes", *Annual Review of Economics*, 5(1), 347-373.
- Hilgerth, Marianne A; Hogarth, Jeanne M. and Sondra G. Beverly; (2003), "Household Financial Management: The Connection between Knowledge and Behavior", *Federal Reserve Bulletin*, 89(7), 309-322.
- Hogarth, Jeanne M.; (2002), "Financial Literacy and Family and Consumer Sciences", *Journal of Family and Consumer Sciences*, 94(1), 15-28.
- Huston, S. J. (2010). "Measuring financial literacy". *The Journal of Consumer Affairs*, 44, 296-316.
- Kara, İ. E. ve Kuğu, T.,D.,(2016) "Determining Advanced and Basic Financial Literacy Relations and Overconfidence, and Informative Social Media Association of University Students in Turkey", *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 16,(6), 1865-1891.

- Klapper, L., and G. Panos, (2011). "Financial Literacy and Retirement Planning: The Russian Case", *Journal of Pension Economics and Finance*, 10(4), 599–618.
- Luksander, A., Béres, D., Huzdik, K. and Németh, E. (2014), "Analysis of The Factors That Influence the Financial Literacy of Young People Studying in Higher Education", *Public Finance Quarterly*, 2, 220-241.
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2011), "Financial Literacy and Retirement Planning in The United States", *Journal of Pension Economics & Finance*, 10(4), 509-525.
- Lusardi, A., Mitchell O. S., Curto, V. (2009), "Financial Literacy Among The Young: Evidence and Implications For Consumer Policy", Nber Working Paper Series, <http://www.nber.org/papers/w15352.pdf>.
- Lusardi, A., (2015), "Financial literacy: Do people know the ABCs of finance?", *Public Understanding of Science*, 24(3), 260–271.
- Jorgensen, B. L., & Savla, J. (2010). "Financial Literacy of Young Adults: The Importance of Parental Socialization". *Family Relations*, 59, 465-478.
- Mandell, L. (2008). "The Financial Literacy of Young American Adults, Results of the 2008 National Jumpstart Coalition Survey of High School Seniors and College Students." <http://www.jumpstart.org/assets/files/2008SurveyBook.pdf>.
- OECD/INFE, 2016. OECD/INFE International Survey of G20/OECD INFE Core Competencies Framework On Financial Literacy For Adults Adult Financial Literacy Competencies.
- OECD/INFE, 2013. Women and financial literacy, OECD/INFE Evidence, Survey and Policy Responses.
- Robb, C. A. and Deanna L. S. (2009), "Effect of Personal Financial Knowledge on College Students' Credit Card Behavior", *Journal of Financial Counseling and Planning*, 20(1), 25-40.
- ROBB, C. A. and Ann S. W. (2011), "Financial Knowledge and Best Practice Behavior", *Journal of Counseling and Planning*, 22(1), 60-70.
- Rooij M. V., Lusardi A. Alessie, R. (2011). Financial Literacy and Stock Market Participation. *Journal of Financial Economics*, 101, 449-472.
- Sevim, N., Temizel, F. ve Sayılır, Ö. (2012), The Effects of Financial Literacy on the Borrowing Behaviour of Turkish Financial Consumers, *International Journal of Consumer Studies*, 36(5), 573-579.
- Van Rooij, M. C. J., Lusardi, A., & Alessie, R. J. M. (2011a). Financial Literacy and Stock Market Participation. *Journal of Financial Economics*, 101, 449-472.
- Van Rooij, M. C. J., Lusardi, A., & Alessie, R. J. M. (2011b). Financial Literacy and Retirement Planning In The Netherlands. *Journal of Economic Psychology*, 32, 593-608.
- Vieira, E.,F.,S.(2012). "What Do We Know About Financial Literacy? A Literature Review", *Marmara Journal Of European Studies*,20(2).
- Worthington, Andrew; (2006), "Predicting Financial Literacy in Australia", *Financial Services Review*, 15(1), pp.59-79.